

Anne Golden og Elisabeth Selj (red.)

SKRIVING PÅ NORSK SOM ANDRESPRÅK

Vurdering, opplæring, elevenes stemmer

GAPELEN DAMM
AKADEMISK

Innhold

Forord	5
KAPITTEL 1 Skrivekyndighet og de nye skriverne i utdanningssystemet	11
<i>Elisabeth Selj, Universitetet i Oslo</i>	
Hva slags opplæring er egnet for minoritetspråklige?	13
Andrespråkliteracy	15
Noen fokusområder	16
Teoretisk-didaktiske retninger og skriveutvikling	21
Rammer for opplæringen: lovverk, læreplaner og strategier	26
KAPITTEL 2 Kartlegging og vurdering av skriveferdigheiter på ungdomssteget	35
<i>Birgitte Fondevik, Høgskulen i Volda</i>	
Vurdering av skriveferdigheiter når norsk er andrespråket	35
Kartleggingsmateriellet <i>Språkkompetanse i grunnleggjande norsk</i>	37
Kartlegging av skriveferdigheiter – nokre lærerferingar	38
Tre andrespråksskrivarar	40
Vurdering av språknivået i tekstane	42
Er Irina god nok i norsk?	46
Å skrive fagtekstar på andrespråket	48
Avsluttande kommentar	49
KAPITTEL 3 Andrespråklæring og ortografi	53
<i>Tone Vigrestad, Universitetet i Oslo</i>	
Påvirkning fra morsmålet og morsmålskriftspråket	53
Skriftkonvensjoner og rettskriving	54
Ortografi, fonologi og ortofoni	55
Ortografitlegning hos elever med vietnamesisk og tyrkisk som morsmål	57
Ortografitlegning hos innlærere med vietnamesisk og bosnisk/ kroatisk/serbisk som morsmål	63

Ortografitlegning i morsmålet og andrespråket	66
Hva er andrespråksortografi?	66
KAPITTEL 4 Hvornår er en elevtekst god?	69
Hvad siger elevers valg af sproglige ressourcer i fagtekster om elevers faglige forståelse?	
<i>Ruth Mulvad</i>	
Aisa og Bella skriver om induktion	69
Hvad er en god tekst i sin kontekst – og i den faglige kontekst?	72
En socialemiotisk model til analyse og vurdering	73
Analyse af sprog og genre – og så?	82
Sammenfatning	85
KAPITTEL 5 Skrivende bland unga vuxna som invandrat som ensamkommande barn	89
<i>Åsa Wedin</i>	
Ensamkommande asylsökande barn i Sverige	90
Studiens opplæg	91
Skrivende i livsperspektiv	92
Skrivende för aktörskap och för att komma till tals	103
Slutdiskussion	105
KAPITTEL 6 «No problem, janem»	109
En transspråklig tilnærming til flerspråklige elevers skrivning	
<i>Joke Dewilde, Høgskolen i Hedmark og Mari-Ann Igland, Høgskolen i Sør-Trøndelag</i>	
Skriving som transspråklig literacy-praksis	110
To skrivende ungdommer med kort botid i Norge	112
Bahar	113
Mohammed	118
Transspråklig skrivning og skolens skriveopplæring	122
KAPITTEL 7 Å finne sin stemme. Plagiering og polyfoni i andrespråkstekster	127
<i>Ingrid D. Jølbo, Universitetet i Oslo</i>	
Hva er plagiering?	128
Forskning på plagiering i andrespråksskriving	132
Å arbeide med plagiering og utvikling av stemme i undervisning	136
Avsluttende kommentarer	138

KAPITTEL 8 Funksjonell respons på analyserende og drøftende elevtekster	143
<i>Stine Brenna Taugbøl, Universitetet i Oslo</i>	
Skrivehjulet: formål og skrivehandling	144
Funksjonell respons.....	146
Elevene og tekstarbeidet	147
Elevtekster: analyse og respons.....	150
Kort om sluttvurdering og gjennomgang i klassen.....	159
Didaktiske refleksjoner over skriveundervisningen.....	161
KAPITTEL 9 Elevtekster, teksttyper og skriveopplæring i yrkesfag	163
<i>Elisabeth Selj, Universitetet i Oslo</i>	
Skriving i yrkesutdanningens skole og praksis.....	164
Elevtekster fra <i>SKRIV-korpuset</i>	165
Teksttilnærming.....	166
Praksislogger fra elektrofag.....	167
Praksislogger fra helsefag	173
Fagprøve fra bygg- og anleggsteknikk	175
Den pedagogiske innsatsen	177
KAPITTEL 10 Tverrspråklig innflytelse i skriftlige innlærertekster	183
<i>Anne Golden, Universitetet i Oslo og Kari Tenfjord, Universitetet i Bergen</i>	
Innledning.....	183
Forskning på transfer i skriftlige tekster i Norge	184
Tverrspråklig innflytelse.....	185
Norsk transferforskning og ASK-korpuset.....	189
Transfer – et fenomen å jobbe med i klasserommet?	194
Sluttord.....	196
KAPITTEL 11 Vurdering av tekster skrevet til norskprøvene for voksne	201
<i>Anne Golden, Universitetet i Oslo og Marte Monsen, Høgskolen i Hedmark</i>	
Språktesting i Norge	202
Det felles europeiske rammeverket for språk	203
Oppgaveutforming og vurderingskriterier i norske prøver på B1-nivå....	207
Bruk og konsekvenser av tester.....	211
Vurdering av nivåplassering	211
Avslutning	212

KAPITTEL 12 Internasjonale studentar og akademisk skrivning	217
Korleis kan norskstudia førebu studentane? <i>Hilde Osdal, Høgskulen i Volda og Reidun Aambø, Høgskulen i Volda</i>	
Førebuing til fagskriving i vidare studium – presentasjon av studiet og studenterfaringar	218
Særøppgåva – nokre studenterfaringar	222
Førebuing til fagskriving i vidare studium – ei drøfting	222
Sluttord	228
KAPITTEL 13 Forskning på andrespråksskriving i Skandinavia, med vekt på de norske studiene	231
<i>Anne Golden, Universitetet i Oslo og Rita Hvistendahl, Universitetet i Oslo</i>	
Norsk og annen skandinavisk forskning på andrespråksskriving	232
Oppsummering og internasjonale trender	240
Stikkordregister	247
Om forfatterne av denne boka	255